

VIIIè Congrès Internacional de l'Association Française des Catalanistes :

« La présence catalane à l'étranger »

20-21/10/2017 - Universités de Toulouse 1 et 2

Congrès del grup de recerca LLA-CREATIS (UT2), en col·laboració amb el grup de recerca CNRS FRAMESPA (UT2) i el Département des Langues et Civilisations (UT1)

(català)

Després de tres congressos dedicats a territoris interns als Països Catalans (País Valencià, Illes Balears i Catalunya-Nord), la societat científica «Associació Francesa de Catalanística» (AFC) ha volgut dedicar el proper congrés del 2017 a «La presència catalana a l'estranger: creació i circulació dels dispositius identitaris en contextos interculturals», un projecte organitzat conjuntament per Fabrice Corrons (UT2J – LLA-CREATIS) i Michel Martínez Pérez (UT1–FRAMESPA).

Aquesta temàtica permetrà plantejar l'evolució i les característiques de les comunitats i xarxes catalanes / catalanoparlants més enllà de les fronteres dels Països Catalans i de cadascun dels països que els constitueix. Es tractarà d'estudiar aquesta presència al llarg dels segles per intentar comprendre com el doble vincle a l'alteritat i la *ipséité* de què es nodreix per tal de posicionar-se a l'exterior, ha contribuït a redefinir la o les identitats catalanes a nivell intern. La relació entre aquestes comunitats i xarxes i els cercles (para)institucionals estrangers amb què contacten, la recepció de la creació artística en contextos culturals estrangers, el lloc i el tractament de la dimensió cultural en la didàctica del català, etc. seran alguns dels temes objecte d'anàlisi.

Es tractarà, doncs, d'observar i qüestionar la circulació d'aquests dispositius identitaris en contextos interculturals, amb un focus particular sobre la nova regió administrativa de l'Estat francès, Occitània, amb capital Tolosa de Llenguadoc. I és que Occitània segueix mantenint una relació particular amb els Països Catalans, des de la presència irreductible de la Catalunya-Nord (on el descontent ha estat gran per l'absència de referència a la catalanitat en la nova denominació de la regió), passant pels contactes històricament fluïds entre occitans i catalans, ara enriquit amb el marc institucional de l'Euroregió Pirineus Mediterrània, i la importància històrica de la comunitat catalana i/o catalanoparlant a Tolosa.

(français)

Après trois congrès consacrés à des territoires internes aux Pays Catalans (le Pays Valencien, les Îles Baléares, la Catalogne du Nord), la société savante « Association Française des Catalanistes » a décidé de retenir pour 2017 le projet « La présence catalane à l'étranger : création et circulation des dispositifs identitaires en contexte interculturel », co-organisé par Fabrice Corrons (UT2J – LLA-CREATIS) et Michel Martínez Pérez (UT1 – FRAMESPA).

Ce sujet permettra de considérer l'évolution et les caractéristiques des communautés et réseaux catalans / catalanophones au-delà des frontières des Pays Catalans, et de chaque territoire qui les constitue. Il s'agira d'étudier cette présence au cours des siècles pour essayer de comprendre comment le double rapport à l'altérité et l'ipséité dont elle se nourrit pour se positionner à l'extérieur a contribué à redéfinir la ou les identités catalane(s) en interne. La relation entre ces communautés et réseaux et les milieux (para)institutionnels étrangers qu'ils côtoient, la réception de la création artistique en contexte culturel étranger, la place et le traitement de la dimension culturelle dans la didactique du catalan, etc. seront autant de sujets qui feront l'objet d'analyses précises.

L'on s'attachera ainsi à observer et questionner la circulation de ces dispositifs identitaires en environnement interculturel, avec un regard particulier sur le cas de notre nouvelle région, l'Occitanie, qui maintient avec les Pays Catalans une relation singulière, de l'irréductible présence de la Catalogne-Nord aux contacts entre Catalans et Occitans, en passant par le cadre institutionnel de l'Eurorégion Pyrénées-Méditerranée et par l'importance historique de la communauté catalane et/ou catalanophone à Toulouse.

(occitan)

Aprèp tres congresses consacrats a de territòris intèrnes als Païses Catalans (lo País Valencian, las Islas Balearas, la Catalonha del Nòrd), la societat sabenta « Associacion Francesa dels Catalanistas » a decidit de retèner per 2017 lo projècte « La preséncia catalana a l'estrangièr : creacion e circulacion dels dispositius identitaris en contèxte intercultural », co-portat per Fabrice Corrons (UT2J – LLA Créatis) e Michel Martínez Pérez (UT1 – FRAMESPA).

Aqueste subjècte permetrà de considerar l'evolucion e las caracteristicas de las comunautats e de las rets catalanas/catalanofònas al-delà de las frontièras dels Païses Catalans, notadament en Occitània, e de cada territòri que lo constituís. S'agirà d'estudiar aquesta preséncia al fial dels sègles per ensajar de comprendre cossí lo doble rapòrt a l'alteritat e l'ipseïtat que se noïrís per se posicionar a l'exterior a contribuit a tornar definir la o las identitat(s) catalana(s) en intèrne. La relacion entre aquestas comunautats e aquestas rets e los mitans (para)institucionals estrangiers que costejan, la recepcion de la creacion artistica en contèxte cultural estrangier, la plaça e lo tractament de la dimension culturala dins la didactica del catalan, etc. seràn tant de subjèctes que faràn l'objècte d'analisis precisas.

Nos interessarem alara a observar e questionar la circulacion d'aquestes dispositius identitaris en environa interculturala, amb un agach particular sul cas de nòstra nòva region, Occitània, que manten amb los Païses Catalans una relacion singularària, de l'irreductibla preséncia de la Catalonha del Nòrd als contactes entre Catalans e Occitans, en passant pel quadre institucional de l'Euroregion Pirenèus-Mediterranèa e per l'importància istorica de la comunautat catalana e/o catalanofòna a Tolosa.

Divendres 20/10 – Université de Toulouse 2 – Amphi F417

9h : Inauguració :

- Fabrice Corrons i Michel Martinez, co-organitzadors UT2J i UT1
- Christian Lagarde, president de l'AFC
- Institut Ramon Llull
- Martí Anglada, delegat de la Generalitat de Catalunya a França

Matí : De Guimerà... a Adrià

9h30 : Conferència

Sharon Feldman (University of Richmond) : « El periple nord-american del teatre d'Àngel Guimerà »

10h15 : Pausa cafè

10h30 :

Pere Quer (Universitat de Vic) : « Les relacions de la Llibreria-Editorial Honoré Champion amb l'Institut d'Estudis Catalans i la Biblioteca de Catalunya (1909-1936) »

Carles Cortés (Universitat d'Alacant) : « Paral·lels expressius entre les literatures catalana i francesa: el cas de Mercè Rodoreda i Henri Michaux »

Neus Penalba (Universitat de Girona) : « Flors fantàstiques i de debò: Mercè Rodoreda i Joan-Glaudi Rolet »

Anne-Claire Yemsi Paillissé (Université de Toulouse 2 Jean Jaurès) : « La réception des dispositifs de la cuisine catalane d'avant-garde : la perception des enseignants en hôtellerie-restauration »

12h10 : Lectura de textos sobre la presència catalana a l'estranger pels estudiants de català de la UT2J

12h40: Dinar

Tarda: De les Humanitats a les societats

14h :

Francesc Bernat (Universitat de Barcelona) : « Alfred Morel-Fatio i els orígens de la catalanística »

Mònica Guell (Université de Paris-Sorbonne) : « Transferts culturels. Barcelone à Paris : les premières activités académiques, artistiques et culturelles du Centre d'études catalanes (II) »

Mercè Pujol (Université Paris X) : « Presència del català a París a través de la transmissió vertical de la llengua »

15h15 : Pausa cafè

15h25 :

Núria Camps (Universitat de Vic) : « Retraduir Jacint Verdaguer: anàlisi contrastiva de les versions de *Canigó* al francès »

Pilar Arnau i Segarra (Universitat de les Illes Balears) : « Dispositius editorials de les traduccions de literatura catalana d'autoria immigrant en contextos estrangers »

Audrey Peyrony (Université de Paris-Sorbonne et à l'Universitat de Barcelona) : « La Nova Cançó, un vecteur d'interculturalité entre la Catalogne et la France »

Josep Vidal (Université de Toulouse 2 Jean Jaurès) : « Ipséité et altérité dans le concept de « culture catalane » »

17h05 : Pausa cafè

17h20 :

-Presentació de l'associació Petjada Catalana

-Presentació per Adrien Claret del seu pare Joan Claret

18h15 : Fi de la primera jornada

20h-21h : aperitiu i concert a l'Ostal d'Occitània

21h-23h : sopar de gala a l'Ostal d'Occitània

Dissabte 21 – Université de Toulouse 1 - Amphi Isaac – colloques (MI-V)

Matí : Política catalana en context internacional

9h : Inauguració de la segona jornada :

Wanda Pastor, directrice de l'Ecole Européenne de Droit.

9h10 : Conferència

Gérard Onesta, Vice-Président de la Région Occitanie.

10H : Comunicacions

Antònia Pallach (Université Toulouse 1) : « Vers une structuration du socialisme catalan : l'Occitanie/Pays Catalans comme point d'appui et de convergence »

Alicia Fernandez Garcia (Université Paris) : « La paradiplomatie de la Generalitat dans le contexte du débat sur le référendum d'indépendance »

Marçal Girbau (Plataforma per la Llengua) : « Aran: una bona via per a la Catalunya del Nord? »

11h10 : Pausa cafè

11h20 : Conferència

Miquel Strubell (Director de la Càtedra Linguamón-U.O.C. de Multilingüisme) : « Reflexions sobre la política lingüística de Catalunya, vista des d'Europa ».

Tarda : Sud de França, Occitània... i Tolosa de Llenguadoc

13h15 : Conferència

Maria Llombart (Université d'Avignon et des Pays du Vaucluse) : « Petjades sense memòria? Els catalans a Montpellier (segles XIX i XX). Circuits i interaccions culturals »

14h : Comunicacions

Jordi Roca Vernet (Universitat de Barcelona – Universitat Rovira i Virgili) : « Les xarxes religioses transnacionals dels catalans al Sud de França, 1795-1856 »

Immaculada Fàbregas (Université de Bretagne Sud) : « Catalans et félibres au XXe siècle : le cas d'Anne-Marie Ponrouch-Petit (1905 –1977) »

Aurélien Bertrand (CIRDÒC - Centre InterRégional de Développement de l'Occitan) : « L'apòrt dels arxius del CIRDÒC per l'estudi dels ligams entre catalanistas e occitanistas al segle XX »

J. Àngel Cano Mateu (Universitat de València) : « Occitània i el País Valencià: la visió de Joan Fuster »

15h40 : Pausa cafè

15h50 : Comunicacions

Jordi Chumillas-Coromina, Ricard Giramé-Parareda, Mía Güell Devesa (Universitat de Vic) : « Perpinyà, Prada de Conflent i Tolosa: la petjada literària dels exiliats catalans a les ciutats acollidores (1939-1946) »

Michel Camprubi (Université de Toulouse 2 Jean Jaurès) : « Relació històrica de l'ensenyament del català a la Facultat de Lletres i ulteriorment Université de Toulouse II (inícis i desenvolupaments posteriors). »

Maria Patricio-Mulero (Université Paris 8 – Universitat de Barcelona) : « La recepció de la literatura catalana contemporània a Tolosa »

17h15 : Taula rodona sobre la presència catalana a Tolosa de Llenguadoc :

Roc Maymó i Ester Llansana : Casal Català de Tolosa de Llenguadoc

Jean-François Laffont : Convergència Occitana

Alba Paz : Festival Cinespaña

18h15 : Cloenda del congrés